

Carles Duarte

«Les operadores de comunicació han de retribuir el creador cultural per l'obra difosa»

Daniel Bonaventura
 BARCELONA

■ Poeta. Lingüista. Va ser professor de redacció jurídica a la Universitat Pompeu Fabra. Va ocupar la secretaria general de la Presidència amb Jordi Pujol (2000-2003). Ara és director de la Fundació Lluís Carulla. És president del CoNCA. És col·laborador habitual del **Diari de Girona**.

■ **Quin és l'objectiu irrenunciable d'aquesta presidència del CoNCA?**

■ La consolidació de CoNCA com a instrument útil per situar la cultura al lloc que li correspon en el conjunt de la societat i en el debat polític.

■ **Pot concretar?**

■ Situar el pressupost del Departament de Cultura com a mínim en el 2 per cent del pressupost general de la Generalitat. Altres aspectes? Estem posant en marxa un sistema d'auditories que ha de contribuir a reforçar el reconeixement i l'acció de les principals institucions culturals. També volem aconseguir un marc legal sobre el mecenatge que permeti la construcció d'una aliança entre el sector públic i el privat.

■ **Té bona relació amb el conseller Ferran Mascarell?**

■ Hi tinc una bona relació perquè és un home de cultura. La col·laboració ha de ser fàcil i fecunda.

■ **De Mascarell és la idea optimista que vivim en ple «Deucentisme». Comparteix que el moment creatiu és efervescent com el Modernisme i el Noucentisme?**

■ Sí. A més a més, jo diria que, si fem abstracció de la crisi, la realitat cultural impressiona. A Cata-

lunya hi ha ara tanta gent amb tant de talent i voluntat de participar com mai. En literatura, en teatre, en dansa, en música, en audiovisuals, en circ... Hi ha 80 companyies en el camp del circ i això no es fa per decret.

■ **Com es gestiona aquest talent amb les tisesores a la mà?**

■ Reclamant més pressupostos públics i promovent mecanismes que facilitin la viabilitat de les iniciatives.

■ **Perdoni, però això dit amb les tisesores a la mà sembla una declaració buida.**

■ Jo no pertanyo a un òrgan nomenat pel Govern sinó nomenat pel Parlament. I m'adreço al Parlament. El que demano al Parlament és que es faci un pas endavant en els pressupostos de la Generalitat en relació a la cultura. No és una declaració només d'intencions. Jo això ho he demanat als grups polítics i ho tomarem a demanar quan es produeixi el debat dels pressupostos.

■ **D'on han de sortir les virolles?**

■ Cal crear sinergies, sumar recursos públics i privats, promoure el consum cultural, estimular la màxima implicació del conjunt de la societat. Pel que fa al sector privat a Catalunya, i concretament a Girona, tenim actors rellevants des del punt de vista de les empreses culturals, però també del mecenatge, com és el cas de la Fundació Vila Casas. Hi ha molt de camp per córrer!

■ **La cultura dóna feina.**

La Cultura en el sistema econòmic del país representa un 3'6% del PIB. És una xifra superior a la de la indústria agroalimentària, i encara pot créixer molt més, generar llocs de treball, aconseguir projecció internacional... No tenim pous de petroli ni som la primera potència in-

dustrial d'Europa; en canvi, en cultura podem anar més enllà.

■ **Però ara la prioritat és social, la urgència dels que pateixen.**

■ L'acció de mecenatge pot tendir a concentrar recursos en l'acció social per atendre les situacions d'emergència. Jo això no ho discuteixo, perquè el món de la cultura és solidari. Però desvincular la cultura del que és la dimensió social del mecenatge és una contradicció. La cultura forma part de la dimensió social. No hi ha cohesió social sense cultura.

■ **Com estimular el mecenatge?**

■ Volem fer des del CoNCA un informe sobre la situació del mecenatge a Catalunya, tenir el mapa del que hi ha i dibuixar tot el que s'hi pot afegir. Tots plegats hem d'intentar enfortir el sistema cultural i fer-lo menys dependent dels pressupostos públics. El conseller de Cultura està treballant en la creació de la fundació Catalunya Cultura, amb vocació d'integrar actors del món del mecenatge en el finançament de les polítiques.

■ **Apel·la al voluntarisme?**

■ La cultura sota el franquisme tenia a Catalunya, malgrat l'adversitat, una força i una plasmació extraordinàries. Sense beneir que les institucions facin cap pas enrere en les polítiques culturals, hem de recuperar el compromís col·lectiu amb la cultura. I això passa per ser més imaginatius i passa per promoure l'esperit, si no se'n vol dir empresarial, diguem-ne de rearmament de les entitats ara que les institucions estan més afeblides.

■ **Com a director de la Fundació Carulla, i per tant, expert en el patrocini cultural des del món privat, què li recomanaria a l'empresari cultural de Catalunya?**

■ Que tingui la ment oberta, que estigui al cas del que succeeix ar-

DANIEL BONAVENTURA

«A Girona li falta tenir una visió més interdisciplinària

entre els actors del món teatral, musical, pictòric, literari...»

«El comissari de l'Any

Esprui ni el nomena ni en fixa la retribució el Consell de les Arts i la Cultura»

«El món de la cultura i el del turisme han de deixar

de mirar-se de reüll; un bon model és la Fundació Dalí»

reu i que intenti participar d'aquest moment tan dinàmic, que no s'arronsi ni desconfi.

■ Se sent regulador o gestor d'una reculada de les polítiques públiques?

■ Cal trobar un equilibri. Hi ha una lectura de la realitat que diu que el món de la cultura és públic i el món privat no hi ha d'intervenir. Jo crec que aquesta és una lectura que va quedant superada. Cal construir una veritable aliança.

■ Vostès han començat les auditories culturals al Mercat de les Flors, el MNAC i l'Auditori de Barcelona. Qui serà el primer gironi auditat?

■ De moment, fem una prova pilot sobre institucions nacionals. Per descomptat, ens estendrem al territori. Encara no podem definir-nos sobre casos concrets, però haurem de començar per les entitats que tenen una dimensió més nacional. Ara bé, la importància local, però també nacional, de Temporada Alta podria justificar que hi dediquéssim atenció. Que quedi clar que aquestes auditories no es fan amb voluntat fiscalitzadora, sinó potenciadora i de reconeixement públic. Han de ser un aval de les millors institucions culturals del país.

■ La Fundació Dalí és un exemple any rere any de compte de resultats sorprenents, no?

■ Jo crec que no és tan sorprenent. El món de la cultura i el món del turisme es miren de reüll. Els primers pensen que els segons són uns frívols, i els segons pensen que els primers viuen al cel, fora de la realitat de les coses. El cas de la Fundació Gala-Dalí de Figueres i el triangle amb Portlligat i Púbol és claríssim. És una aliança que no perjudica ni la dimensió cultural ni la turística, les reforça.

■ Cal posar controls a la xarxa i a la digitalització?

■ El món de la cultura ha viscut la xarxa com una amenaça. És un escàndol el grau de pirateig. És perillós no valorar que els creadors mengen, viuen i tenen dret a una retribució per la seva obra. Aquest reconeixement hi ha de ser i ha de ser protegit.

■ L'empresa Diari de Girona m'ha de pagar a fi de mes, però en

«L'alba del vespre és l'hora culminant del dia, potser l'instant més bell»

DANIEL BONAVENTURA

D.B. | BARCELONA

■ Carles Duarte és autor d'una considerable obra poètica que acaba de sumar el poemari *Alba del vespre*.

■ És un llibre de poesia de l'editorial Tres i Quatre. L'alba del vespre és aquest moment del crepuscle, quan el Sol s'ha post i no han sortit les estrelles. És aquesta hora màgica, i són també poemes que s'inspiren en aquest moment del dia i, al capdavall, de la vida, també. L'alba del crepuscle és l'hora culminant del dia, potser l'instant més bell, l'anunci de la seva fi, però alhora hi ha latent un anunci de ressorgiment.

■ Quin significat té aquest llibre en el conjunt de la seva producció?

■ Aquest és un llibre per a mi es-

pecialment important. Hi ha una forma de retorn a l'essència de mi mateix, un retorn a la meua obra més radicalment personal després d'haver escrit sobre altres textos o d'haver fet traduccions.

■ Edita Tres i Quatre, des de València...

■ És un reconeixement als països de llengua catalana. És indiscutible i irrenunciable que formem part d'una àrea cultural comuna, però d'aquí a afirmar que hem de ser una sola identitat política... S'ha d'anar amb compte a evitar actituds que des de València o les Balears es puguin interpretar com a neocolonials, que donen arguments als qui hi volen posar límits a la llengua que compartim. També he publicat a Mallorca amb l'editorial Moll.

canvi, l'entrevista pot córrer gratis per Internet. Preveu algun mecanisme per fer respectar els drets d'autor?

■ Sí. S'han comès errors d'arrencada. Hi ha un vici en la no valoració dels continguts disponibles a la xarxa. Tot això s'ha d'anar reconduint. Hi ha d'haver un mecanisme de pagament. S'ha de produir un pacte que impliqui les grans operadores, igual que succeeix en el sector del llibre amb CEDRO. Hi ha d'haver una justa retribució de la reproducció de l'obra d'un creador cultural.

■ Hi ha converses amb les grans operadores de comunicacions?

■ Hi ha hagut contactes des del Govern espanyol i des de la Generalitat perquè hi ha consciència que les operadores de comunicacions han de tenir en compte mecanismes que estableixin la justa

retribució als autors per la còpia de les seves obres.

■ Per quan una llei de mecenatge?

■ Això depèn del Govern espanyol. Al darrer debat de política general al Congrés, Rajoy va respondre a Duran que la nova llei de mecenatge abans d'acabar la legislatura estaria no tan sols aprovada, sinó ja en funcionament. És essencial. El plantejament és que del 25 i 35 per cent es passi a l'entorn del 65 per cent de desgravació de les aportacions en cultura.

■ Alguns amb pastanagues han aconseguit esquivar l'increment de l'IVA cultural.

■ Queda clar que l'increment de l'IVA cultural ha tingut un efecte destructiu del teixit cultural i ha comportat una reducció de l'ordre del 30 al 35 per cent en sectors com el llibre digital, el teatre o la com-

pra d'art. Una operació que ha fet perdre a l'Estat tres milions d'euros de recaptació. En canvi, el llibre imprès ha mantingut l'IVA al 4 per cent i no hi ha hagut una davallada tan sagnant.

■ I què reclamen vostès?

■ No un retorn a la situació anterior, sinó un IVA del 4 per cent genèric per al consum cultural, pràcticament sense excepcions.

■ Un CoNCA sense poder executiu què pot fer?

■ El CoNCA pot adreçar-se al Parlament, construir discurs, defensar-lo públicament...

■ Pot ser que faci marxa enrere amb l'IVA Rajoy?

■ No m'estranyaria que fes marxa enrere. Existeix una comissió interministerial i un debat intern dins el Govern espanyol que genera tensions i declaracions contradictòries. La situació és d'urgència i cal actuar perquè el mal que ja està fet no s'agreugi.

■ Un altre projecte és l'Institut Superior de les Arts?

■ Sí. Això és fonamental. Aconseguir la coordinació entre els centres que fan ensenyaments artístics superior. I complementàriament impulsar el tractament adequat del fet cultural i artístic en l'ensenyament, que ens ha de permetre tenir ciutadans cultes que valorin la cultura.

■ Quina assignatura pendent té la Girona cultural?

■ Girona és una de les realitats culturals més potents del país. Jo crec que segurament a Girona ens falta d'una banda desgremialitzar la nostra mirada sobre la cultura, tenir una visió més interdisciplinària entre els actors del món teatral, musical, pictòric, literari... Hi ha casos singulars com el de Narcís Comadira, que ha estat capaç de suscitar molts ponts entre àmbits diversos, però això hauria de ser molt més freqüent. Deixi'm destacar que Girona té a hores d'ara el millor restaurant del món, El Celler de Can Roca, que ha promogut des de Girona a través del seu projecte *El somni* un diàleg fecund entre la gastronomia, la música (incloent-hi Sílvia Pérez Cruz), les arts plàstiques, la literatura, els llenguatges audiovisuals, en una prova de compromís amb la creativitat que ens projecta amb força al món.

■ Que Xavier Bru de Sala cobri 123.000 euros per comissariar l'Any Esprui no l'ajuda gaire a explicar-se, a vostè.

■ El comissari de l'any Esprui ni el nomena ni en fixa la retribució el CoNCA. És evident que el senyor Bru de Sala és un personatge rellevant del nostre món cultural. És una quantitat que ha estat rebuda amb preocupació pel sector.

■ El senyor Millet hi va creure molt en la Cultura des del Palau de la Música...

■ El senyor Millet és una persona que va actuar indignament, traint la trajectòria de la seva pròpia família i embrutant la història d'una obra cultural de prestigi mundial nascuda de la iniciativa de la societat civil.